

BESLUT

2018-10-01

Dnr: 17/03735

SAKEN

SVT Text, sida 176, 2017-12-06 och *SVT Text*, sida 135, 2017-12-08, sändning om flytt av USA:s ambassad till Jerusalem respektive sändning om attacker mot mål i Gaza; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Sändningen i *SVT Text*, sida 176 fälls. Den strider mot kravet på saklighet.

FÖRELÄGGANDE

SVT ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

SÄNDNINGARNA

Sändningen i *SVT Text*, sida 176 handlade om den amerikanska ambassaden i Israel och en eventuell flytt av denna. Bland annat fanns följande kommentar av en reporter vid SVT att läsa.

Trump gick till val på att säga att han skulle bli Israels bästa vän. Att flytta ambassaden är ett viktigt steg som av Israel skulle uppfattas som att man erkänner deras rätt till Jerusalem som huvudstad. Palestinierna ser detta som ett hårt slag mot sitt krav om en tvåstatslösning.

Trump vill uppfylla sitt vallöfte och förbättra relationen med Israel som var mycket frostig under Obamas tid vid makten. Den judiska lobbyen i USA är oerhört stark och har drivit frågan länge.

Vad Trump skulle kunna göra är att erkänna Jerusalem som huvudstad men avvakta med ambassadflytten.

Sändningen i *SVT Text*, sida 135 handlade om attacker mot mål i Gaza och följande stod att läsa.

Israel attackerade mål inne i Gaza

Israel attackerade på torsdagskvällen två platser i Gaza, en vedergällning för de raketer som avfyrades från Gaza tidiagre under torsdagen.

Stridsvagnar och stridsflyg deltog vid attacken, enligt den israeliska tidningen Haaretz, som uppger att myndigheter håller Hamas ansvarigt för de raketer som avfyrades från Gaza under torsdagen.

Raketerna avfyrades samtidigt som det hölls demonstrationer i Gaza, på Västbanken och i östra Jerusalem mot Donald Trumps besked att USA erkänner Jerusalem som Israels huvudstad.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna är kritiska till uttrycket ”den judiska lobby” och anser i huvudsak att det var antisemitiskt och stod i strid med sändningstillståndet. En anmälare anför att det inte finns något som heter judisk lobby och att gränsen mellan antisemitism och politisk kritik, enligt Svenska Kommittén mot antisemitism, är överskriden när judar kollektivt hålls ansvariga för Israels politik.

En annan anmälare anser att reportern, genom att skriva ”frostig”, var subjektiv och utgick från sina egna känslor, vilket manipulerar andra att tycka likadant.

Den anmälare som har anmält *SVT Text*, sida 135 anser att rubriken ”Israel attackerar mål inne i Gaza” var en demonisering av Israel i strid med SVT:s sändningstillstånd.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT har getts möjlighet att yttra sig över sändningen i *SVT Text*, sida 176. SVT anser att sändningen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

SVT:s utrikeskommentator analyserade det aviserade beskedet om en flytt av USA:s Israelambassad till Jerusalem i SVT:s sändningar under morgonen den 6 december 2017. Utrikeskommentatorn intervjuades även av en medarbetare på *SVT Text*. Svaren i den intervjun blev underlag för en artikel där formuleringen ”den judiska lobby” olyckligtvis förekom. Den rubricerades som ”kommentar av SVT:s [namn journalist]” och det bör därför vara tydligt att det var en text som kompletterade en nyhetsartikel.

Den ursprungliga formuleringen blev missvisande och när redaktionen strax efter publicering uppmärksammade misstaget ändrades formuleringen omedelbart till det mer rättvisande uttrycket ”pro-israelisk lobby”. Detta speglar att de Israelvänliga lobbyorganisationerna inte enbart representerar judiska grupper utan att även till exempel evangeliska kristna i CUFI – Christians United for Israel.

SVT beklagar att formuleringen ”den judiska lobbyen” användes och vill också poängtera att uttrycket inte förkom i några andra publiceringar denna dag. SVT vill också framhålla att misstag och felsyftningar ibland kan förekomma i snabba nyhetslägen.

SVT är medvetna om den generaliserande bild av judisk makt och inflytande som är en del av antisemitiska konspirationsteorier. Formuleringar om en ”judisk lobby” har dock genom åren använts i debatten av seriösa debattörer, inte minst i en amerikansk kontext. Några sådana exempel är artiklar från den respekterade amerikansk-judiska tidskriften *The Forward* och dagstidningarna *Los Angeles Times* och *New York Times*.

Utrikeskommentatorn har under många år bott och arbetat i USA vilket bidrog till att den angliciserade formuleringen användes i farten. Formuleringen blev dock missvisande och ändrades därför skyndsamt.

INFORMATION

Granskningsnämnden har tagit del av den justerade sändning i *SVT Text*, sida 176 som SVT i sitt yttrande hänvisat till. I sändningen stod bland annat följande att läsa.

Trump vill uppfylla sitt vallöfte och förbättra relationen med Israel som var mycket frostig under Obamas tid vid makten. Den pro-israeliska lobbyen i USA är oerhört stark och har drivit frågan länge.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

För sändningar i *SVT Text* gäller inte något krav på att ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft. Nämnden kan därför inte pröva om sändningarna var uppenbart kränkande mot bland annat människor med en viss religion. Vad nämnden har att ta ställning till är om sändningarna överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet.

Nämnden konstaterar att formuleringen ”den judiska lobbyn” förekom i sändningen och att SVT i sitt yttrande uppgett att vad som avsågs var den pro-israeliska lobbyn. Enligt nämndens mening var formuleringen klart missvisande och sändningen i *SVT Text*, sida 176 strider därför mot kravet på saklighet. Nämnden kan dock inte finna att sändningen var utformad på ett sådant sätt att den står i strid med kravet på opartiskhet.

Nämnden anser inte att sändningen i *SVT Text*, sida 135 står i strid med de bestämmelser som gäller för SVT:s sändningsverksamhet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Cecilia Smitt Meyer.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Cecilia Smitt Meyer

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.